

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 25.8.2010
COM(2010) 441 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par vispārējām oficiālās kontroles darbībām dalībvalstīs attiecībā uz pārtikas nekaitīgumu, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, kā arī augu veselību

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par vispārējām oficiālās kontroles darbībām dalībvalstīs attiecībā uz pārtikas nekaitīgumu, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, kā arī augu veselību

1. Vispārīga informācija

Regulas (EK) Nr. 882/2004¹ („pārtikas un dzīvnieku barības kontroles regula”) 44. panta 1. punktā ir noteikta prasība dalībvalstīm katru gadu iesniegt Komisijai ziņojumu par valsts kontroles daudzgadu plānu īstenošanu, kas izstrādāti saskaņā ar minētās regulas 41. pantu. Regulā ir prasīts šajos ziņojumos ietvert:

- a) informāciju par valsts kontroles daudzgadu plānu grozījumiem, papildus citiem faktoriem ņemot vērā arī tiesību aktu izmaiņas, jaunus apdraudējuma veidus, jaunus zinātniskos atzinumus, iepriekšējo kontroles darbību rezultātus;
- b) saskaņā ar daudzgadu valsts kontroles plāna noteikumiem iepriekšējā gadā veikto kontroles darbību un revīziju rezultātus;
- c) kontroles gaitā konstatēto neatbilstību veidu un gadījumu skaitu;
- d) rīcību daudzgadu valsts kontroles plānu efektīvas darbības nodrošināšanai, tostarp izpildes darbību un tās rezultātus.

Šajā kontekstā jāatzīmē, ka Regulas (EK) Nr. 882/2004 7. pantā ir ietvertas papildu prasības dalībvalstīm savās kontroles darbībās nodrošināt augsta līmeņa pārredzamību.

Regulas 44. panta 4. un 6. punktā ir noteikta prasība Komisijai sastādīt un iesniegt Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumu par kontroles darbību vispārējo norisi dalībvalstīs, ņemot vērā:

- a) dalībvalstu iesniegtos gada ziņojumus,
- b) dalībvalstīs veiktās ES revīzijas un pārbaudes, kā arī
- c) jebkādu citu atbilstīgu informāciju.

Šajā ziņojumā attiecīgā gadījumā var ietvert ieteikumus par iespējamiem oficiālās kontroles un revīzijas sistēmu uzlabojumiem dalībvalstīs, konkrētām kontroles darbībām saistībā ar nozarēm vai pasākumiem, vai koordinētiem plāniem, kuru mērķis ir konkrētu svarīgu jautājumu risināšana.

Komisijas gada ziņojuma galvenais mērķis ir sniegt pārskatu par veidu, kā kompetentās dalībvalstu iestādes veic oficiālo kontroli, lai pārliecinātos par atbilstību pārtikas aprites tiesību aktiem (plašākā nozīmē, ietverot ne tikai pārtikas un dzīvnieku barības nekaitīgumu, bet arī dzīvnieku veselību un labturību un zināmā mērā — augu veselību). Komisija uzskata, ka tādēļ šādā ziņojumā būtu jānorāda arī dalībvalstu veikto kontroles darbību galvenie indikatori dažādās pārtikas aprites jomās un to rezultāti un secinājumi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

Šajā pirmajā ziņojumā uzmanība ir pievērsta šādiem mērķiem:

- nodrošināt pirmo skrīningu oficiālās kontroles darbību datiem un informācijai, kas pašlaik ir Komisijas rīcībā, un tādu datu un tādas informācijas analīzi, kas iegūta pēc pirmās gada ziņojumu sērijas, kurus saskaņā ar 44. panta 1. punktu dalībvalstis ir iesniegušas Komisijai;
- iepazīstināt ar dažiem sākotnējiem secinājumiem par to, kā uzlabot pašreizējo dalībvalstu ziņošanas sistēmu.

Komisija plāno uzsākt diskusijas ar dalībvalstīm par šajā ziņojumā aprakstītajiem jautājumiem un īpaši par to, kā varētu racionalizēt un vienkāršot oficiālās kontroles datu apkopošanu un apstrādi. Komisija arī plāno ar dalībvalstīm pārskatīt situāciju saistībā ar Regulas (EK) Nr. 882/2004 7. panta īstenošanu attiecībā uz nepieciešamību kontroles darbībās panākt augsta līmeņa pārredzamību. Šādā diskusijā tiktu izskatīts, kā gada ziņojumu racionalizācija un vienkāršošana varētu palīdzēt dalībvalstīm nodrošināt augsta līmeņa oficiālo kontroles darbību pārredzamību, kā tas prasīts 7. pantā.

2. Dalībvalstu gada ziņojumi

Regula par pārtikas un dzīvnieku barības kontroli stājās spēkā 2006. gada 1. janvārī. Dalībvalstīm tika pieprasīts iesniegt pirmo kontroles darbību gada ziņojumu par 2007. gadu. Iesniegšanas termiņš bija 2008. gada 1. jūlijs. Ziņojumi tika saņemti no visām dalībvalstīm, izņemot vienu.

Komisija ziņojumus saņēma 2008. gada otrajā pusē un 2009. gada sākumā. Katrā ziņojumā tika novērtētas sešas galvenās sadaļas, kurās visumā ievērotas Komisijas ieteiktās (nav saistošas) ziņojuma struktūras pamatnostādnes, kas izklāstītas Komisijas Lēmumā 2008/654/EK²:

- kontroles rezultāti,
- neatbilstību analīze,
- neatbilstību gadījumos veiktās darbības,
- valsts revīzijas sistēma,
- pasākumi kontroles iestāžu darba uzlabošanai,
- pasākumi pārtikas uzņēmumu darbinieku darba uzlabošanai.

Komisija atzīst, ka dalībvalstis ir veikušas ievērojamu darbu, lai sastādītu pirmo gada ziņojumu saskaņā ar regulu. Kopumā gada ziņojumos bija sniegta regulā prasītā informācija. Tomēr šī informācija ievērojami atšķīrās pēc tās rakstura, detalizētības pakāpes un kvalitātes. Turklāt šie bija paši pirmie dalībvalstu iesniegtie ziņojumi atbilstīgi 44. panta nosacījumiem. Tādējādi ieguldījums, ko šī informācija var dot Komisijas pirmajam ziņojumam par vispārīgajām oficiālajām kontroles darbībām, ir ierobežots. Šī situācija ir jāaplūko arī, ņemot vērā tos datus, kas jau bija iegūti vai nu ES veikto kontroles darbību laikā atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 882/2004 45. pantam vai no citas būtiskas Komisijai pieejamas informācijas, piemēram, nozaru

²

Komisijas 2008. gada 24. jūlija Lēmums 2008/654/EK par pamatnostādņēm, kas paredzētas, lai dalībvalstīm sniegtu palīdzību vienota integrēta daudzgadu valsts kontroles plāna gada ziņojuma izstrādē atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 882/2004 (OV L 214, 9.8.2008., 56. lpp.).

ziņojumiem, ko dalībvalstis iesniegušas saistībā ar citiem ES tiesību aktu nosacījumiem.

Komisijas saņemto ziņojumu analīzes galveno rezultātu apkopojums ir izklāstīts turpmāk. Vairumam dalībvalstu gada ziņojumus veidoja kompilācijas un/vai atsauces uz ziņojumiem, ko sagatavojušas dažādas valsts iestādes, kas atbildīgas attiecīgi par augu izcelsmes pārtiku, dzīvnieku izcelsmes pārtiku, dzīvnieku barību, dzīvnieku veselību, dzīvnieku labturību un augu veselību, tomēr ne vienmēr tika ievērota Komisijas pamatnostādnes izklāstītā vispārīgā pieeja. Sniegtās informācijas kvalitāte bija ievērojami atšķirīga atkarībā no atbildīgās kontroles iestādes. Apkopojumā ir izceltas arī tās jomas, kuras, ņemot vērā Komisijas pamatnostādnes, būtu jāuzlabo un šajā kontekstā jāizskata.

Kontroles rezultāti

Vairākumā ziņojumu tika sniegti dati par pārbaucēju skaitu un veidu, par paraugiem un veiktajām analīzēm, tomēr ievērojami atšķīrās detalizētības pakāpe, apkopojumu un kopējās kvalitātes līmenis. Parasti tika sniegta informācija par kontrolēm attiecībā uz nozari, ražošanas posmu vai apdraudējumu/slimībām, bet tā atšķīrās ar detalizētības pakāpi un datu struktūru un izklāstu.

Neatbilstību analīze

Kopumā trūka informācijas par noteikto neatbilstību veidu un skaitu, vai arī šī informācija bija nepilnīga.

Neatbilstību gadījumos veiktie pasākumi

Izpildes darbības efektivitāte laika gaitā atkarīga no koriģējošu darbību klāsta un konsekvences un no izmantotajiem izpildes instrumentiem, lai vērstos pret neatbilstībām — kādi brīdinājumi/ieteikumi izdoti, kādi sodi izmantoti, kāda slēgšana/pārvietošanas ierobežošana/iznīcināšana ir pasūtīta un kādas tiesiskās procedūras izmantotas. Kopumā šajā sadaļā informācija bija ierobežota, un gadījumos, kad tā tika sniegta, atšķīrās tās apjoms un detalizācijas pakāpe starp dalībvalstīm.

Valstu revīzijas sistēmas

Regulas 4. panta 6. punktā ir noteikta svarīga prasība dalībvalstu iestādēm veikt revīzijas, lai nodrošinātu atbilstību visām regulas prasībām. Komisija 2006. gada septembrī izdeva pamatnostādnes, kurās ieteikts, kā organizēt valstu revīzijas sistēmas (Komisijas Lēmums 2006/677/EK³). Regulā norādīts, ka dalībvalstu gada ziņojumos jāsniedz pārskats par šādu iepriekšējā gadā veiktu revīziju rezultātiem. Ar dažiem izņēmumiem informācija, kas tika sniegta saistībā ar šiem jautājumiem, bija nepilnīga. Tomēr jāatzīst, ka 2007. gada ziņojumu gatavošanas laikā daudzas dalībvalstis joprojām bija tikai revīzijas sistēmas veidošanas sākumstadijā.

Pasākumi kontroles iestāžu darba uzlabošanai

³

Komisijas 2006. gada 29. septembra Lēmums 2006/677/EK, ar ko izklāsta pamatnostādnes, ar kurām nosaka kritērijus revīzijas veikšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem, dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 278, 10.10.2006., 15. lpp. un OV L 142M, 5.6.2007., 259. lpp.)

Šajā sadaļā dalībvalstis tika aicinātas ziņot par 2007. gadā veiktajiem pasākumiem, lai uzlabotu pašu kontroles iestāžu darbu. Neskaitot informāciju par apmācību un ierastajām procedūrām, šajā sadaļā dalībvalstu ziņojumos bija maz svarīgas informācijas, tomēr atkal ar dažiem izņēmumiem.

Pasākumi pārtikas uzņēmumu darbinieku darba uzlabošanai

Šajā sadaļā dalībvalstis lūdza sniegt informāciju par to, kādi pasākumi ir veikti, lai uzlabotu dažādu pārtikas ķēdes darbinieku darbību, izmantojot publikācijas, konsultācijas, apmācības u. c. Praktiski šajā sadaļā tika sniegts ļoti maz informācijas, un tās detalizācijas pakāpe un saturs atšķīrās dalībvalstu starpā.

3. Komisijas revīzijas un pārbaudes dalībvalstīs un Komisijas turpmākās darbības

Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta Pārtikas un veterinārais birojs (*FVO*) veic revīzijas un pārbaudes, lai pārliecinātos par atbilstību dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem, dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības, kā arī augu veselības tiesību aktiem un par to, vai valsts oficiālā kontrole šajās jomās tiek veikta saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Katru gadu *FVO* pārbažu programma tiek papildināta, nosakot prioritārās jomas un valstis, kurās veicamas pārbaudes. Šīs programmas ir publicētas Veselības un patērētāju aizsardzības ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē⁴. Lai nodrošinātu programmas aktualitāti un atbilstību, tā tiek pārskatīta gada vidū. Var būt nepieciešams iepļānot jaunas pārbaudes, piemēram, saistībā ar jauniem apdraudējumiem, tādiem kā slimību uzliesmojumi. Šīs jaunās pārbaudes tiek atspoguļotas pārbažu programmas izmaiņās.

Katras revīzijas un pārbaudes rezultāti tiek izklāstīti ziņojumā kopā ar secinājumiem un ieteikumiem konstatēto nepilnību risināšanai. Apmeklēto valstu kompetentajām iestādēm tiek dota iespēja sniegt komentārus par ziņojumu melnrakstiem. *FVO* sniedz ieteikumus šīm iestādēm, lai tās risinātu pārbažu laikā konstatētās nepilnības. Pēc tam šīm iestādēm tiek prasīts, lai tās iepazīstina ar rīcības plānu, kurā aprakstīts, kā tās uzsākušas vai plāno uzsākt šo ieteikumu īstenošanu. Komisija novērtē rīcības plānu un sistemātiski uzrauga šo pasākumu īstenošanu, veicot vairākas turpmākas uzraudzības darbības: vispārīgas turpmākas uzraudzības misijas, kuru laikā *FVO* un dalībvalsts iestādes satiekas, lai pārskatītu, kas ir paveikts saistībā ar ieteikumiem šai dalībvalstij; uzraudzības pārbaudes uz vietas vai revīzijas attiecīgajās jomās; rakstisku ziņojumu pieprasījumi; augsta līmeņa divpusējās tikšanās visaptverošu vai pastāvīgu problēmu gadījumā.

⁴ http://ec.europa.eu/food/fvo/inspectprog/index_en.htm

Ja apstākļi to prasa, Komisija var veikt tiesiskas darbības. Tās var būt divējādas: ārkārtas vai aizsargājoši pasākumi ar atbilstošu tiesisko pamatu⁵ vai pārkāpuma procedūras. Ja pārbaudēs tiek konstatēts tiešs cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības apdraudējums, Komisija var īstenot ārkārtas vai aizsargājošos pasākumus. Tie var ietvert tiesisku rīcību, lai nepieļautu dzīvnieku barības, pārtikas, dzīvnieku un augu vai jebkādu to produktu tirdzniecību vai importu. Turklāt gadījumā, ja kompetentai iestādei neizdodas īstenot apmierinošu koriģējošu darbību, Komisija var uzsākt pārkāpuma procedūru pret šo dalībvalsti.

Šādā veidā Komisija uz vietas dalībvalstīs uzrauga un pārbauda to atbilstību dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem, dzīvnieku veselības un labturības, kā arī augu veselības tiesību aktiem un vajadzības gadījumos rīkojas, lai aizsargātu cilvēku, dzīvnieku un augu veselību no apdraudējumiem un/vai nodrošinātu atbilstību minētajiem tiesību aktiem. Turklāt, publicējot pārbaūžu ziņojumus un dalībvalstu rīcības plānus, kā arī regulāri atjauninātus aprakstus par valstīm, Komisija nodrošina iesaistītās personas un iedzīvotājus ar faktisku pārskatu par to, kā katras dalībvalsts kontroles iestādes pilda savus pienākumus, lai nodrošinātu un, ja nepieciešams, piespiedu kārtā panāktu tiesību aktu pareizu piemērošanu šajā jomā.

Saskaņā ar Regulas par pārtikas un dzīvnieku barības kontroli 45. panta 4. punktu tiek veidots un publicēts gada ziņojums par šīm darbībām. Tajā diezgan sīki tiek aprakstīti aplūkojamā gada kopējie revīziju un pārbaūžu rezultāti. Ziņojumi par 2007. un 2008. gadu tika iesniegti Parlamentam un Padomei un ir jau publicēti. Tos var aplūkot tīmekļa vietnē *Europa*⁶. Šajos ziņojumos izklāstītas aplūkojamā gada laikā veiktajās revīzijās un pārbaudēs konstatētās galvenās problēmas, kā arī pasākumi, kas veikti šajā sakarā. Turklāt *FVO* sagatavo arī citus ziņojumus, piemēram, vispārīgos pārskata ziņojumus, kas apkopo par vienu tēmu veikto pārbaūžu rezultātus daudzās dalībvalstīs.

Konkrēti 2007. gadā (gadā, uz kuru attiecās dalībvalstu ziņojumi, kas minēti iepriekš 2. punktā) *FVO* plānoja veikt 260 pārbaudes. No tām 209 pārbaudes tika pabeigtas, 63 pārbaudes dažādu iemeslu dēļ tika svītrotas no programmas un 43 jaunas pārbaudes tika uzsāktas. Tāpēc kopējais pabeigto pārbaūžu skaits bija 252, no kurām 159 notika dalībvalstīs, 12 kandidātvalstīs⁷ un 81 trešās valstīs⁸. *FVO* pārbaudei var būt daudz atšķirīgu vai savstarpēji saistītu mērķu. Katrs mērķis atbilst vienai no četrām plašākajām jomām: pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku veselība, dzīvnieku labturība vai augu veselība. Šajā sakarā 2007. gadā 70 % no pārbaūžu mērķiem attiecās uz pārtikas nekaitīgumu. Tomēr, ievērojot pieeju „no lauka līdz galdam”, daudzas pārtikas nekaitīguma pārbaudes ietver arī dzīvnieku veselības un labturības

⁵ Piemēram, lēmumi, kas pieņemti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulu (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1.–24. lpp.).

⁶ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/index_en.htm

⁷ Kandidātvalstis ir tās valstis, kuras kandidē uz turpmāko dalību ES, bet kuras vēl nav uzsākušas oficiālo pievienošanās procesu.

⁸ No 81 trešās valstīs veiktās pārbaudes 2007. gadā Brazīlijā tika veikts visvairāk pārbaūžu (7), tai sekoja Argentīna, Austrālija, Kanāda, Islande, Šveice (katrā 3). Turpretim 2006. gadā visbiežāk pārbaudītās trešās valstis bija Ķīna (5 pārbaudes), kurai sekoja Brazīlija (4), Norvēģija (3), Taizeme (3).

elementus. Pilns visu 2007. gadā pārbaudīto valstu saraksts un pārbaudītās jomas ir norādītas 2007. gada ziņojuma 2. pielikumā.

Lielākajai daļai 2007. gadā veikto pārbaudīto un revīziju rezultāti un ieteikumi bija tādi, ka tos īstenoja, piemērojot iepriekš aprakstīto turpmākās uzraudzības procesu. Nevienā revīzijā vai pārbaudē dalībvalstīs netika konstatēts tiešs apdraudējums patērētāju, dzīvnieku vai augu veselībai, lai Komisijai būtu jāveic ārkārtas vai aizsargājoši pasākumi. Tomēr, tā kā atbilstošo tiesību aktu ieviešana ikdienā ir dalībvalstu kompetento iestāžu pārziņā, koriģējošie pasākumi pārsvarā tiek veikti šajā līmenī. Četrās pārbaudēs tika pievērsta uzmanība nopietnāku kontroles trūkumu novēršanai saistībā ar notiekošām pārkāpumu procedūrām pret dalībvalstīm.

Detalizētu informāciju par 2007. gada rezultātiem un īstenotajiem pasākumiem var atrast pašā ziņojumā, ko var lejupielādēt tīmekļa vietnē *Europa*⁹.

Visbeidzot, 2007. gadā *FVO* uzsāka vispārīgās revīzijas, kā paredzēts Regulas par pārtikas un dzīvnieku barības oficiālo kontroli 45. pantā. Šīs revīzijas aptver visas dalībvalstis, un tās tiks pabeigtas 2011. gadā. Vispārīgo revīziju mērķis ir pārbaudīt, vai kopumā oficiālie kontroles pasākumi notiek saskaņā ar ES tiesību aktiem un valsts kontroles daudzgadu plāniem (*MANCP*)¹⁰. Tās pabeidzot, Komisija būs ieguvusi plašu pārskatu par kopējo oficiālās kontroles pasākumu piemērošanu dalībvalstīs.

4. Citi informācijas avoti par kontroles pasākumiem dalībvalstīs

Tiek izmantoti arī citi līdzekļi, lai sniegtu Komisijai informāciju un datus par valsts kontroles sistēmas darbību dalībvalstīs.

Ziņojumi par nozarēm

Gadu gaitā ir pieaudzis ES pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un labturības, kā arī augu veselības tiesību aktu skaits, un attiecīgi ir pieaugušas prasības dalībvalstīm iesniegt regulārus ziņojumus par šo tiesību aktu īstenošanu. Šajos ziņojumos sniegta plaša, dažkārt detalizēta informācija par to, kā dalībvalstīs darbojas dažādas kontroles sistēmas un kādi ir šīs kontroles rezultāti. Tajos arī sniegta informācija, kas Komisijai ir noderīga, novērtējot pašreizējo tiesību aktu ietekmi vai apsverot, vai un kā tā būtu jāatjaunina vai jāmaina.

Ziņojumos ietvertu datu izveide un sagatavošana, kas dažādās nozarēs ir ar atšķirīgu noformējumu un ar dažādu ziņojumu periodiskumu, uzliek nozīmīgu slogu dalībvalstu valsts iestādēm. Komisijai tiek arī prasīts piešķirt ievērojamus resursus to tulkošanai un analīzei.

Pamatojoties uz šiem valstu ziņojumiem, Komisija savukārt izstrādā un dara pieejamus daudzus nozaru ziņojumus, kuros sniegts situācijas pārskats saistībā ar noteiktu aspektu īstenošanu ES pārtikas aprites tiesību aktos, dažkārt ietverot specifisku informāciju par oficiālo kontroli un tās rezultātiem attiecīgajās jomās.

Svarīgākie no šādiem ziņojumiem ir: ziņojumi par transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) pārraudzību un pārbaudi liellopiem, apkopojošs ziņojums par zoonožu tendencēm un avotiem, zoonožu ierosinājumiem un ar pārtiku saistītiem

⁹ http://ec.europa.eu/food/fvo/annualreports/ann_rep_2007_en.pdf

¹⁰ Šeit ir plaši ietverti citi ar pārtikas aprites tiesību aktiem saistīti aspekti, piemēram, pārtikas marķēšana, bioloģiskā pārtika, pārtika, kas tiek aizsargāta ar ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm utt.

slimību uzliesmojumiem Eiropas Savienībā (pilnvarota Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA)) un ikgadējais ES mēroga ziņojums par pesticīdu atlieku uzraudzību.

Publicēto ziņojumu saraksts ir ietverts šā ziņojuma pielikumā.

Ziņojumi Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas sanāksmēs

Dalībvalstis regulāri iepazīstina ar ziņojumiem par kontroles darbībām Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas (SCFCAH) sanāksmēs. Tie var būt gan parastie ziņojumi par saslimstību, kas saistīta ar pārtiku, dzīvnieku slimību vai augu slimību gadījumu skaitu un kontroli, gan var būt saistīti ar neseniem slimību uzliesmojumiem un ārkārtas pasākumiem, kas veikti šajā sakarā. Šie ziņojumi ir vēl viens svarīgs Komisijas informācijas avots, lai tā novērtētu, kā dalībvalstīs tiek veikta kontrole. Iepriekšējos gados Komisija ir uzsākusi praksi publicēt šo informāciju Komisijas tīmekļa vietnē kopā ar attiecīgās sanāksmes protokolu.

Dažās jomās Komisija arī sagatavo šādu dalībvalstu iesniegto ziņojumu kompilāciju un dara to pieejamu, izmantojot pastāvīgās komitejas protokolus¹¹.

Ātrās brīdināšanas sistēmas un citi ziņošanas instrumenti

Pašreizējās ātrās brīdināšanas sistēmas attiecībā uz pārtikas un barības nekaitīgumu (RASFF), dzīvnieku slimību uzliesmojumiem (ADNS) un augu slimību uzliesmojumiem (Europhyt) ir svarīgi instrumenti ātrai atbildes reakcijai uz ārkārtas un jaunu apdraudējumu situācijām un ir informācijas avots par apdraudējumu un slimību veidu, tām attīstoties visā pārtikas ķēdē. Minēto sistēmu sniegtie dati var būt nozīmīgs rādītājs uz atbilstības nepilnībām saistībā ar izveidotajiem nekaitīguma standartiem. Šo pārtikas nekaitīguma un dzīvnieku veselības ātrās brīdināšanas sistēmu detalizēti rezultāti katru gadu tiek apkopoti RASFF¹² un ADNS¹³ gada ziņojumos, kurus publicē Komisijas tīmekļa vietnē. Komisija ir paredzējusi no 2010. gada veidot līdzīgu gada ziņojumu par Europhyt darbību, kas ir augu slimību uzliesmojumu izziņošanas instruments. Sistēma TRACES, kas pieļauj informācijas apmaiņu starp Komisiju un dalībvalstīm par veiktajām dzīvnieku un dzīvnieku produktu (vietējo ražojumu un importa no trešām valstīm) kontroli, ir vēl viens svarīgs datu avots ne tikai par attiecīgo pārvietoto preču daudzumu, bet arī par veikto oficiālo veterināro kontroli.

5. Secinājumi

Komisija izstrādā dalībvalstu kontroles sistēmu efektivitātes novērtējumu, pamatojoties uz informāciju un datiem, ko tā saņem no dalībvalstīm visos iepriekš norādītajos veidos. Komisija uzskata, ka kopumā dalībvalstis atbilstoši risina nepilnības, kas konstatētas kontroles pasākumos ar FVO pārbaūžu vai, jo īpaši, ar atsevišķu sūdzību palīdzību. Ja tā nenotiek, Komisija ir veikusi visus tai pieejamos pasākumus, lai īstenotu ES tiesību aktu prasības, tostarp nepieciešamības gadījumos arī pārkāpuma procedūras. Komisijā saņemto un izskatīto sūdzību apkopojums pārtikas aprites tiesību aktu jomā tiek apkopots Komisijas gada ziņojumā par ES tiesību aktu piemērošanu¹⁴.

¹¹ http://ec.europa.eu/food/committees/regulatory/index_en.htm

¹² http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

¹³ http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm

¹⁴ http://ec.europa.eu/community_law/infringements/infringements_annual_report_en.htm

Tomēr šis ziņojums, kas veidots no dažādiem informācijas avotiem, ko Komisija saņem par kontroles darbībām dalībvalstīs, norāda, ka pastāv daudzas iespējamās uzlabojumu jomas informācijas apkopošanā, nosūtīšanā un analīzē saistībā ar pārtikas aprites tiesību aktu īstenošanu un jo īpaši oficiālās kontroles pasākumiem, atvieglojot datu iegūšanu un apstrādi, kā arī vienkāršojot datu izklāstu un padarot to atbilstošāku. Savukārt vieglāk pieejami un salīdzināmi dati ļautu gan valsts iestādēm, gan Komisijai strādāt efektīvāk, tajā pašā laikā pārliecinot ES pilsoņus par to, ka kontroles sistēmas ir vispusīgas, stingras un efektīvas.

Tāpēc Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm plāno pārbaudīt virkni darbību, lai padarītu efektīvāku un vispusīgāku informācijas apkopošanu par kontroles pasākumiem, informācijas analīzi un pasniegšanu ES līmenī, un jo īpaši:

- 1) kā varētu racionalizēt un vienkāršot pašlaik ES tiesību aktos noteiktās ziņošanas prasības dalībvalstīm, tostarp ierobežojot dublēšanos un lieku informāciju un izmantojot standartizētas veidnes kvantitatīviem datiem, kas varētu ievērojami samazināt vajadzību pēc tulkojumiem no dažādām oficiālajām valodām;
- 2) kā, izmantojot attiecīgu *Eurostat* ieguldījumu un palīdzību, varētu pilnībā izmantot ievērojamo potenciālu attiecībā uz datu elektronisku nosūtīšanu un analīzi internetā, tā panākot vienkāršošanu un standartizāciju un samazinot ar kontroli saistīto datu veidošanas, apkopošanas un pārsūtīšanas radīto slogu;
- 3) kā ziņošanas prasību vienkāršošana un standartizācija varētu palīdzēt dalībvalstīm ievērot saistības, kas noteiktas Regulas par pārtikas un dzīvnieku barības kontroli 7. pantā, kas paredz tām nodrošināt, lai to darbība notiktu „augstā pārredzamības līmenī” un, konkrētāk, darīt sabiedrībai pieejamu informāciju par kompetento iestāžu kontroles darbībām un to efektivitāti.

PIELIKUMS

KOMISIJAS PUBLICĒTO NOZARU ZIŅOJUMU SARAKSTS PAR ES PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA, DZĪVNIEKU VESELĪBAS, DZĪVNIEKU LABTURĪBAS UN AUGU VESELĪBAS TIESĪBU AKTU ĪSTENOŠANU

Ziņojums	Tiesiskais pamats	Publikācija
<i>Gada ziņojums par transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (TSE) uzraudzību un pārbaudi liellopiem ES</i>	6. panta 4. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Regulā (EK) Nr. 999/2001, ar ko paredz noteikumus dažu transmisīvo sūkļveida encefalopātiju profilaksei, kontrolei un apkarošanai	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/tse_bse/monitoring_annual_reports_en.htm
<i>ES apkopotais ziņojums par zoonožu tendencēm un avotiem, zoonožu ierosinātajiem un ar pārtiku saistītiem slimību uzliesmojumiem Eiropas Savienībā</i>	9. panta 2. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 17. novembra Direktīvā 2003/99/EK par zoonožu un zoonožu ierosinātāju uzraudzību, ar kuru groza Padomes Lēmumu 90/424/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 92/117/EEK <i>(Pilnvarota EFSA, izstrādājusi EFSA sadarbībā ar ECDC)</i>	http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/zoonoses100128.htm
<i>Pārtikas un barības nekaitīguma ātrās brīdināšanas sistēmas (RASFF) gada ziņojums</i>	50. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulā (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu	http://ec.europa.eu/food/food/rapidalert/rasff_publications_en.htm

Ziņojums	Tiesiskais pamats	Publikācija
<i>ES mēroga pesticīdu atlieku uzraudzības gada ziņojums</i>	32. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regulā (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamās pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK (Pilnvarota EFSA)	http://ec.europa.eu/food/fvo/specialreports/pesticides_index_en.htm http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/doc/EFSA_2007_Annual_Report_Pesticide%20Residue_en.pdf
<i>Gada ziņojums par pārtikas apstarošanu</i>	7. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 22. februāra Direktīvā 1999/2/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā un pārtiku un pārtikas sastāvdaļām, kas ir apstrādātas ar jonizējošo radiāciju	http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm //
<i>Komisijas dienestu darba dokuments par atlieku uzraudzības valsts plānu ieviešanu dalībvalstīs</i>	8. pants Padomes 1996. gada 29. aprīļa Direktīvā 96/23/EK, ar ko paredz pasākumus, lai kontrolētu noteiktas vielas un to atliekas dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un ar ko atceļ Direktīvu 85/358/EEK un Direktīvu 86/469/EEK, kā arī Lēmumu 89/187/EEK un Lēmumu 91/664/EEK	http://ec.europa.eu/food/food/chemicalsafety/residues/control_en.htm

Ziņojums	Tiesiskais pamats	Publikācija
<p><i>Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par 9. panta īstenošanu Padomes Direktīvā 89/398/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz īpašas diētas pārtikas produktiem</i></p>	<p>9. pants Padomes 1989. gada 3. maija Direktīvā 89/398/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz īpašas diētas pārtikas produktiem</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/nutritional/foodstuff_particular_nutri_uses_en.htm</p>
<p><i>Komisijas veidotais dalībvalstu kvartāla ziņojumu apkopojums par putnu gripas programmas īstenošanu mājputniem un savvaļas putniem, ietverot visus pozitīvos un negatīvos seroloģiskos un virusoloģiskos laboratoriju izmeklējumus, kas iegūti pārraudzības laikā</i></p>	<p>19. panta 1. punkta d) apakšpunkts Komisijas Lēmumā 2006/875/EK un 9. panta 1. punkta d) apakšpunkts Komisijas Lēmumā 2006/876/EK, ar ko apstiprina dalībvalstu, kā arī Bulgārijas un Rumānijas iesniegtās programmas 2007. gadam dzīvnieku slimību, dažu TSE, izskaušanai un pārraudzībai un zoonožu profilaksei</p>	<p>Mājputniem: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Savvaļas putniem: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>

Ziņojums	Tiesiskais pamats	Publikācija
<p><i>Gada ziņojums par rezultātiem putnu gripas pārraudzības programmā mājputniem un savvaļas putniem</i></p> <p><i>(Dalībvalstu gada ziņojumu apkopojums par putnu gripas uzraudzības rezultātiem mājputniem un savvaļas putniem, ko sagatavojuši Komisija un ES putnu gripas references laboratorija)</i></p>	<p>19. panta 1. punkta f) apakšpunkts Komisijas Lēmumā 2006/875/EK un 9. panta 1. punkta f) apakšpunkts Komisijas Lēmumā 2006/876/EK, ar ko apstiprina dalībvalstu, kā arī Bulgārijas un Rumānijas iesniegtās programmas 2007. gadam dzīvnieku slimību, dažu TSE, izskaušanai un pārraudzībai un zoonožu profilaksei</p>	<p>Mājputniem: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_surv_wb_annual_07_en.pdf</p> <p>Savvaļas putniem: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/control_measures/avian/res_ai_surv_wildbirds_2007_en.pdf</p>
<p><i>Ziņojumi par darba grupu (DG) ekspertu apakšgrupu sanāksmēm (liellopu bruceloze, aitu un kazu bruceloze, liellopu tuberkuloze un trakumsērga) slimību izskaušanas pārraudzībai dalībvalstīs</i></p>	<p>Darba grupa tika izveidota 2000. gadā kā pasākums, kas paredzēts Komisijas Baltajā grāmatā par pārtikas nekaitīgumu</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/eradication/taskforce_en.htm</p>

Ziņojums	Tiesiskais pamats	Publikācija
<p><i>Dalībvalstu iesniegto gada ziņojumu kopsavilkums par dzīvnieku izcelsmes produktu importu personīgajam patēriņam, kurā apkopota būtiska informācija par veiktajiem pasākumiem, lai reklamētu un īstenotu regulā paredzētos noteikumus, un par šo pasākumu rezultātiem</i></p>	<p>7. panta 1. punkts Komisijas Regulā (EK) Nr. 206/2009/EK (ar ko atceļ 5. panta 1. punktu Komisijas Regulā (EK) Nr. 745/2004) par dzīvnieku izcelsmes produktu sūtījumu ieviešanu Kopienā personīgā patēriņam</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/animalproducts/personal_imports/sum_personal_imports_2005_2007_final.pdf</p>
<p><i>Dzīvnieku labturība: regula par pārvadāšanu</i></p>	<p>Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 27. panta 2. punkts</p>	<p>http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/transport/inspections_reports_reg_1_2005_en.htm</p>